قانون نظام جامع دامپروري كشور - مصوب ۱۳۸۸/۰۵/۰۷

قانون نظام جامع دامپروري كشور
مصوب ۱۳۸۸،۰۵،۰۷
با اصلاحات و الحاقات بعدي

ماده ۱ - حفظ، توسعه و تشويق سرمايه گذاري در فعاليتهاي دامپروري، قانونمند كردن و ساماندهي امور مرتبط با دام در جهت حفظ منابع ژنتيكي، افزايش توليد، ايجاد امنيت شغلي، اشتغال زايي و كاربرد فن آوريهاي روز در امر پرورش، تغذيه، اصلاح نژاد، نگهداري و همچنين ساختمانها و تأسيسات مربوط به اين فعاليتها به موجب اين قانون صورت مي گيرد.

ماده ۲ - اصطلاحات به كار رفته در اين قانون، داراي تعاريف زير مي باشد:

الف - نظام جامع دامپروري كشور عبارت است از: مجموعه مقررات، ضوابط، چهارچوبها، استانداردها و الگوهايي كه بر اساس آن كلية فعاليتهاي مطالعاتي، طراحي، اجرائي، مديريتي در خصوص پرورش، اصلاح نژاد، تغذيه، توليد مثل و زيست فن آوري جديد (بيوتكنولوژي) منابع دام در جهت ارتقاء كمي و كيفي توليدات مربوط سامان مي يابد.

ب - دام به حيواناتي (شامل چهارپايان، پرندگان، آبزيان و حشرات) اطلاق مي گردد كه براي امور تغذية انسان و يا تغذية دام و فعاليتهاي اقتصادي، توليدي، آزمايشگاهي، ورزشي و تفريحي، توليد، نگهداري و پرورش داده مي شوند.

ج - دامپروري به علم و فن مديريت در پرورش، تغذيه و اصلاح نژاد دام به منظور دستيابي به استانداردهاي ملي و بين المللي اطلاق مي گردد.

د - دامداري به محل توليد، پرورش و نگهداري انواع دام اطلاق مي گردد.

هـ - سرمايه هاي مربوط به منابع دامي عبارت است از: ساختمانها، تأسيسات، تجهيزات، صنايع، مراكز توليدي، خدماتي، علمي، پژوهشي، ترويجي و پرورشي با عرصه هاي مربوط كه طبق قانون، مقررات و ضوابط فني ايجاد شده و يا مي شود.

و - منابع ژنتيكي به انواع گونه، نژاد، سويه (تيپ) و جمعيت هاي دام كشور كه حامل عوامل ارثي شناخته شده و يا ناشناخته هستند، اعم از اصلاح شده و يا اصلاح نشده، اطلاق مي گردد.

ز - مواد ژنتيكي عبارت از موادي است كه منشأ دامي داشته و حامل هر شكل از عوامل وراثتي آن باشد.

ح - حريم، به محدودة سرمايه هاي منابع دامي و مستحدثات موضوع بند «هـ» اين ماده كه بر اساس ضوابط و مقررات قانون سازمان دامپزشكي كشور و اين قانون به منظور حفظ فعاليتهاي دامپروري و جلوگيري از اشاعة بيماري هاي دامي و مشترك انسان و دام تعيين مي گردد، اطلاق مي شود.

ط - خوراك دام به كلية مواد، اعم از خام يا فرآوري شده كه جهت تغذيه، توليد، نگهداري و رشد دام مورد مصرف قرار مي گيرد، اطلاق مي گردد.

ي - كنترل كيفي به كلية اقداماتي كه به منظور بررسي مقدار و نوع تركيبات مغذي و غيرمغذي موجود در انواع مواد خوراكي، اعم از مواد خام، فرآوري شده، معدني، آلي، بيولوژيكي، شيميايي، افزودنيها، مكملها، توليدات و فرآوريهاي دامي انجام پذيرد، اطلاق مي گردد.

تبصره - امور مربوط به بهداشت موارد مندرج در تعريف بند «الف» اين ماده و كنترل بهداشتي موارد مندرج در بند «ي» اين ماده تابع قوانين و مقررات سازمان دامپزشكي كشور مي باشد.

ماده ۳ - كلية مراكز علمي و پژوهشي تحت پوشش وزارتخانه هاي علوم، تحقيقات و فناوري و بهداشت، درمان و آموزش پزشكي، دانشگاههاي غيرانتفاعي و غيردولتي، از شمول تعريف مندرج در بند «هـ» ماده (۲) اين قانون مستثني بوده لكن مراكز توليدي آنها مشمول مفاد اين قانون مي باشد.

ماده ۴ - انواع حيات وحش مصرح در قانون شكار و صيد مصوب ۱۳۴۶/۳/۱۶ كه براي فعاليتهاي مذكور در بند «ب» ماده (۲) اين قانون به صورت محصور و يا آزاد، پرورش داده مي شوند، مشمول اين قانون مي گردند. وزارت جهاد كشاورزي براي تعيين گونه هاي هدف جهت پرورش، موظف به اخذ استعلام از سازمان حفاظت محيط زيست مي باشد. سازمان مذكور موظف است حداكثر ظرف يك ماه نظر خود را به صورت كتبي و مستدل، مبني بر موافقت و يا مخالفت، اعلام نمايد. در غير اين صورت، وزارت جهاد كشاورزي رأساً اقدام خواهد نمود.

ماده ۵ - كليه اشخاص حقيقي و حقوقي اعم از دولتي، تعاوني و خصوصي كه مبادرت به فعاليت دامپروري صنعتي و نيمه صنعتي مي نمايند، موظف به اخذ موافقت اصولي، پروانه تأسيس، پروانه بهره برداري و پروانه بهداشتي بر اساس سياستهاي وزارت جهاد كشاورزي و با نظارت وزارت مذكور مي باشند.

تبصره ۱ - به لحاظ اهميت بهداشت دام در سلامت جامعه، سازمان دامپزشكي كشور موظف است مناطق آلوده به بيماريهاي واگيردار، قرنطينه اي و يا كانونهاي بيماري زا را در پايان هر ماه مشخص و به وزارت جهاد كشاورزي اعلام نمايد.

تبصره ۲ - فرآيند صدور موافقت اصولي، پروانه هاي تأسيس، بهره برداري و بهداشتي به ترتيب زير مي باشد:

الف - سياستها، دستورالعملها و شيوه نامه صدور مجوزها و پروانه ها، توسط وزارت جهاد كشاورزي بر اساس مفاد اين قانون در ابتداي هر سال اعلام مي شود.

معاونت تدوين، تنقيح و انتشار قوانين و مقررات - معاونت حقوقی رياست جمهوری (Qavanin.ir)

قانون نظام جامع دامپروري كشور - مصوب ۱۳۸۸/۰۵/۰۷

ب - سياستهاي بهداشت دام و مجموعه دستورالعملهاي ضروري در خصوص بيماريهاي دام و بيماريهاي مشترك دام و انسان و شيوه هاي مبارزه و جلوگيري از انتشار آن بر اساس مفاد قانون سازمان دامپزشكي كشور و اين قانون در ابتداي هر سال توسط سازمان دامپزشكي كشور اعلام مي شود.

ج - تقاضاي موافقت اصولي توسط متقاضي در سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور و يا واحدهاي استاني و يا شهرستاني ثبت و نسبت به تشكيل پرونده و انجام كارشناسي هاي اوليه توسط اين سازمان اقدام مي شود. حداكثر ظرف يك هفته پس از ثبت تقاضاي متقاضي و تكميل پرونده، متقاضي براي دريافت پروانه بهداشتي به سازمان نظام دامپزشكي جمهوري اسلامي ايران و يا واحدهاي استاني و يا شهرستاني آن معرفي مي گردد.

د - حداكثر يك ماه پس از معرفي و مراجعه متقاضي، پروانه بهداشتي توسط سازمان نظام دامپزشكي جمهوري اسلامي ايران و يا واحدهاي استاني و يا شهرستاني آن صادر مي شود. در صورت مخالفت مرجع مذكور با صدور پروانه بهداشتي، بايد مراتب به صورت كتبي و مستدل به متقاضي اعلام شود.

هـ - حداكثر يك ماه پس از دريافت پروانه بهداشتي توسط متقاضي و ارائه آن، موافقت اصولي و يا پروانه هاي تأسيس و يا بهره برداري توسط سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور و يا واحدهاي استاني و يا شهرستاني آن صادر مي شود. در صورتي كه پس از گذشت يك ماه، مرجع صدور پروانه بهداشتي اقدام به اعلام نظر و يا صدور پروانه بهداشتي ننمايد، صدور موافقت اصولي و پروانه هاي تأسيس و بهره برداري بلامانع بوده و مسؤوليت عواقب بهداشتي ناشي از آن بر عهده سازمان نظام دامپزشكي جمهوري اسلامي ايران مي باشد.
در صورت مخالفت سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور و يا واحدهاي استاني و يا شهرستاني آن با صدور هر يك از مجوزها و يا پروانه هاي مذكور، بايد مراتب به صورت كتبي و مستدل به متقاضي اعلام شود.

و - تخلف از مفاد اين قانون و يا عدم رعايت سياستهاي حاكميتي اعلام شده از سوي وزارت جهاد كشاورزي توسط سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور و يا واحدهاي استاني و يا شهرستاني آن و سازمان نظام دامپزشكي جمهوري اسلامي ايران و واحدهاي استاني و يا شهرستاني آن، جرم محسوب مي شود. در اين صورت وزارت جهاد كشاورزي موظف است مراتب را از طريق محاكم صالحه قضائي پيگيري نمايد.

تبصره ۳ - كليه اشخاص حقيقي و حقوقي اعم از دولتي، تعاوني و خصوصي كه قبل از تصويب اين قانون اقدام به ايجاد واحدهاي دامداري صنعتي و نيمه صنعتي نموده و فاقد مجوزهاي لازم مي باشند، موظفند حداكثر ظرف دو سال پس از تصويب اين قانون، نسبت به اخذ مجوزها و پروانه هاي مندرج در اين ماده اقدام نمايند. در غير اين صورت وزارت جهاد كشاورزي با هماهنگي دستگاههاي قضائي و انتظامي، موظف است از ادامه فعاليت آنان جلوگيري به عمل آورد.

تبصره ۴ - ساماندهي واحدهاي دامداري روستايي، عشايري و غيرصنعتي بر اساس دستورالعملي خواهد بود كه حداكثر ظرف شش ماه پس از تصويب اين قانون توسط وزارت جهاد كشاورزي ابلاغ مي شود.

تبصره ۵ - شيوه نامه تمديد و يا ابطال مجوزها و پروانه هاي موضوع اين ماده ظرف شش ماه پس از تصويب اين قانون توسط وزير جهاد كشاورزي ابلاغ مي گردد.

ماده ۶ - به منظور حفظ امنيت سرمايه هاي مربوط به منابع دامي و تقويت آن و با توجه به نوع سرمايه گذاري و با رعايت قوانين و مقررات زيست محيطي، بهداشتي و پژوهشي، تعيين حريم سرمايه هاي مربوط، به موجب آيين نامه اي خواهد بود كه حداكثر شش ماه پس از تصويب اين قانون، بنا به پيشنهاد وزارت جهاد كشاورزي به تصويب هيأت وزيران مي رسد.

تبصره ۱ - كليه اشخاص حقيقي و حقوقي اعم از دولتي، تعاوني و خصوصي موظفند حريم سرمايه گذاريهاي مجاز انجام شده در امور دام موضوع اين قانون را رعايت نمايند. در غير اين صورت، ضمن ايجاد مسؤوليت مدني براي شخص متخلف و الزام براي تأمين خسارات وارده از سوي وي بر اساس جبران مثل حسب مورد يا پرداخت خسارات وارده بر اساس نرخ كارشناسي روز، دستگاه قضائي موظف است مستحدثات غيرمجاز را با استفاده از ضابطين خود قلع و قمع نموده و براي رفع تجاوز از حريم سرمايه گذاريهاي موصوف اقدام نمايد.

تبصره ۲ - نيروي انتظامي جمهوري اسلامي ايران موظف است بنا به درخواست وزارت جهاد كشاورزي و سازمانها و ادارات تابعه و يا تقاضاي هر ذي نفع پس از تأييد سازمانها و ادارات مربوط، نسبت به توقف عمليات اجرائي مغاير با اين ماده اقدام و حداكثر ظرف هفتاد و دو ساعت، مراتب را براي رسيدگي به مراجع قضائي ذي صلاح گزارش نمايد.

ماده ۷ - در مواردي كه برابر قوانين و مقررات موضوعه، اجراء طرحهاي توسعه شهري و روستايي و طرحهاي عمراني اجتناب ناپذير باشد و اين امر، سرمايه گذاريهاي انجام شده در امور دام را تعطيل و يا به انتقال از مكان موجود وادار نمايد، دستگاه مجري طرح موظف است با هماهنگي وزارت جهاد كشاورزي، ضمن تأمين و پرداخت خسارتهاي وارده به نرخ كارشناسي روز، نسبت به فراهم ساختن شرايط انتقال واحدهاي مذكور به مناطق مناسب، اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره - در احداث مجدد واحدهاي دامپروري و يا خدماتي موضوع اين ماده، رعايت مفاد قانون سازمان دامپزشكي كشور و اين قانون الزامي است.

ماده ۸ - سازمان جهاد كشاورزي استانها و مديريتهاي تابعه شهرستاني، ادارات دامپزشكي، منابع طبيعي، امور آب، كار و امور اجتماعي، محيط زيست، بخشداريها، شهرداريها و دهياريها، براي انجام مراحل كارشناسي به منظور اعلام نظر و اعطاء موافقت اصولي، پروانه هاي تأسيس، بهره برداري و بهداشتي به جز مواردي كه قانون مشخص كرده باشد، حق دريافت هيچ گونه وجهي از اشخاص حقيقي و حقوقي كه در زمينه امور دام اقدام به سرمايه گذاري مي نمايند را نداشته و در صورت نياز به واگذاري زمين منابع ملي و دولتي بر اساس قوانين مربوط، سازمانهاي جهاد كشاورزي موظفند زمين مورد نظر را در اختيار اين اشخاص قرار دهند.

ماده ۹ - كليه اشخاص حقيقي و حقوقي اعم از دولتي، تعاوني و خصوصي كه اقدام به سرمايه گذاري در امور دام مي نمايند، موظفند بر اساس قوانين و ضوابط موجود، نسبت به برقراري بيمه دام، نهاده ها، ابنيه، تجهيزات، توليدات و شاغلين (اعم از دائم و موقت) دامداريهاي خود اقدام كنند.

تبصره - دولت مي تواند در جهت كاهش خطرپذيري و حمايت از توليد انواع دام موضوع اين قانون، نسبت به برقراري بيمه هاي حمايتي اقدام كند.

قانون نظام جامع دامپروري كشور - مصوب ۱۳۸۸/۰۵/۰۷

ماده ۱۰ (اصلاحي ۱۳۹۶،۱۰،۲۴) - به منظور حفظ و حمايت از منابع دامي، وزارت جهاد كشاورزي موظف به ثبت داخلي و بين المللي موارد مذكور مي باشد.

تبصره ۱ - كلية اشخاص حقيقي و حقوقي اعم از دولتي، تعاوني و خصوصي، براي واردات و يا صادرات اين موارد، موظف به اخذ مجوز از وزارت جهاد كشاورزي مي باشند.

تبصره ۲ (منسوخه ۱۳۹۶،۱۰،۲۴) - خروج هرگونه منابع و مواد ژنتيكي فاقد مجوز ممنوع بوده و مرتكب بر اساس حكم محاكم صالحه، مستند به نظرية كارشناسي وزارت جهاد كشاورزي، به يك تا سه برابر خسارت وارده محكوم مي شود.

تبصره ۲ (اصلاحي ۱۳۹۶،۱۰،۲۴) - آيين نامة اجرائي اين ماده ظرف سه ماه پس از تصويب اين قانون توسط وزارت جهاد كشاورزي تهيه و به تصويب هيأت وزيران خواهد رسيد.

ماده ۱۱ - به منظور حمايت مؤثر از منابع دام كشور و تشويق سرمايه گذاران براي سرمايه گذاري در اين زيربخش، از تاريخ تصويب اين قانون دولت موظف است براي ورود هر نوع دام زنده، گوشت تازه و منجمد (اعم از قرمز و سفيد) و شير (اعم از شير خشك صنعتي و ساير محصولات لبني) تعرفه مؤثر تعيين نمايد به گونه اي كه نرخ مبادله به نفع توليدكنندگان داخل كشور باشد.

ماده ۱۲ - به منظور حفاظت، تكثير و حمايت از نژادهاي دام در حال انقراض كشور، دولت موظف است اعتبارات لازم را از محل عوارض دريافتي از كشتارگاههاي دام و طيور، در رديفهاي بودجة سالانة كشور پيش بيني نمايد. وزارت جهاد كشاورزي موظف است هر سال نسبت به تعيين و اعلام دامهاي در حال انقراض اقدام نمايد. كشتار اين گونه دامها پس از تصويب در كميسيوني مركب از معاون امور دام وزير جهاد كشاورزي (به عنوان رئيس كميسيون)، رئيس سازمان دامپزشكي كشور، رئيس سازمان نظام دامپزشكي جمهوري اسلامي ايران، يك نفر متخصص اصلاح نژاد دام و يك نفر دامپزشك در رشتة تخصصي مربوط، به انتخاب وزير جهاد كشاورزي، صورت خواهد پذيرفت.

ماده ۱۳ - نيروي انتظامي جمهوري اسلامي ايران مكلف است به منظور مبارزه با قاچاق انواع دام و منابع و مواد ژنتيكي دام، اقدامات لازم را در مرزهاي كشور به عمل آورد. دستورالعمل اجرائي اين ماده به تصويب وزراء جهاد كشاورزي و كشور مي رسد. مصاديق قاچاق انواع دام، منابع و مواد ژنتيكي دام را وزارت جهادكشاورزي تعيين و اعلام مي نمايد.

ماده ۱۴ - وزارت جهاد كشاورزي موظف است حداقل از يك ماه قبل از كوچ نسبت به تدوين برنامة كوچ ساليانة زنبور عسل اقدام نموده و جهت اجراء به دستگاههاي ذي ربط ابلاغ نمايد.

ماده ۱۵ - به منظور ساماندهي امور مشاوره اي، ترويجي، فرهنگي، آموزشي، مطالعاتي، تحقيقاتي و امور خدماتي و نظارت بر نحوة عملكرد اشخاص حقيقي و حقوقي شاغل موضوع اين قانون، وزارت جهاد كشاورزي مكلف است ترتيبي اتخاذ نمايد تا از طريق سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور، پروانة تأسيس تشكلها و مراكز خدمات دامپروري غيردولتي، حداكثر ظرف يك ماه پس از ثبت درخواست متقاضي و تكميل پرونده، صادر گردد. در صورت مخالفت سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور با صدور هر يك از مجوزهاي مذكور، بايد مراتب به صورت كتبي و مستدل به متقاضي اعلام شود.
آئين نامه اجرائي اين ماده حداكثر شش ماه پس از تصويب اين قانون به پيشنهاد وزارت جهاد كشاورزي و با مشاركت سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور به تصويب هيأت وزيران مي رسد.

ماده ۱۶ - از تاريخ تصويب اين قانون، صدور هرگونه مجوز اعم از موافقت اصولي، پروانه تأسيس و پروانة بهره برداري آزمايشگاههاي تجزية خوراك دام، آزمايشگاههاي تجزية شير خام، ميادين دام، مراكز جمع آوري شير، مراكز توليد مواد ژنتيكي (اسپرم، جنين، تخمك) و آزمايشگاههاي مرتبط با تخصص هاي موضوع اين قانون، بر عهدة سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور و بر اساس سياستها و نظارت وزارت جهاد كشاورزي خواهد بود. دستورالعمل اجرائي اين ماده ظرف سه ماه پس از تصويب اين قانون توسط وزير جهاد كشاورزي ابلاغ مي شود.

تبصره - صدور پروانة بهداشتي قبل از هرگونه سرمايه گذاري بر اساس سياستهاي بهداشتي اعلام شده و با نظارت سازمان دامپزشكي كشور، بر عهدة سازمان نظام دامپزشكي جمهوري اسلامي ايران بوده و سازمان مذكور موظف است ظرف يك ماه نسبت به صدور آن اقدام نمايد. در صورتي كه پس از گذشت يك ماه، امكان صدور پروانة بهداشتي نباشد، بايد مراتب به صورت كتبي و مستدل به متقاضي اعلام شود. در غير اين صورت سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور موظف به صدور مجوزها بوده و مسؤوليت عواقب بهداشتي ناشي از آن بر عهدة سازمان نظام دامپزشكي جمهوري اسلامي ايران مي باشد.
در صورت مخالفت سازمان نظام مهندسي كشاورزي و منابع طبيعي كشور با صدور هر يك از مجوزهاي مذكور، بايد مراتب به صورت كتبي و مستدل به متقاضي اعلام شود.

ماده ۱۷ - وزارت جهاد كشاورزي موظف است با استفاده از اعتبارات، امكانات و تشكيلات مؤسسه تحقيقات علوم دامي كشور و مركز اصلاح نژاد دام كشور، نسبت به شناسايي، ثبت، كنترل، گواهي و حفاظت از منابع و مواد ژنتيكي دام و اصلاح نژاد آن و در راستاي ارتقاء سطح تحقيقات و پژوهشهاي علمي ژنتيكي و توليد مواد ژنتيكي متناسب با شرايط كشور و انجام تحقيقات زيست فن آوري جديد (بيوتكنولوژي) و توسعة فن آوريهاي نوين كشاورزي اقدام نمايد.

ماده ۱۸ - وزارت جهاد كشاورزي موظف است به منظور مديريت جامع، بهره برداري پايدار، تعادل نوع و تعداد دام با منابع خوراكي، جمع آوري اطلاعات، ارائه خدمات اصولي و زيربنايي، جلوگيري از قاچاق و كنترل جا به جايي دام، نسبت به شناسايي، ثبت و شماره گذاري دام كشور اقدام نمايد.
دولت موظف است اعتبار لازم براي اجراء اين ماده را از محل درآمد حاصل از اخذ عوارض و تعرفة صادرات و واردات دام زنده و گوشت، در بودجه هاي سنواتي پيش بيني نمايد.

معاونت تدوين، تنقيح و انتشار قوانين و مقررات - معاونت حقوقی رياست جمهوری (Qavanin.ir)

قانون نظام جامع دامپروري كشور - مصوب ۱۳۸۸/۰۵/۰۷

ماده ۱۹ - در صورت وجود مازاد توليد محصولات دامي اعم از خام و فرآوري شده، دولت موظف است شرايط حضور توليدكنندگان در بازارهاي جهاني را تسهيل نمايد. همچنين زمينه هاي گسترش بورس كالاهاي كشاورزي به محصولات دامي را فراهم نمايد. صادركنندگان اين محصولات مشمول جايزة صادراتي نيزخواهند گرديد.

ماده ۲۰ - به منظور حمايت از توليد محصولات اساسي دامي و ايجاد تعادل در نظام توليد و جلوگيري از ضايعات محصولات دامي و ضرر و زيان دامداران، دولت موظف است همه ساله خريد گوشت مرغ، گوشت قرمز، تخم مرغ (خوراكي و نطفه دار) و شير را بر اساس قانون خريد تضميني محصولات كشاورزي مصوب ۲۱ / ۶ / ۱۳۶۸ و اصلاحات بعدي آن، تضمين نمايد.

ماده ۲۱ - كلية محصولات نهايي خوراكي موضوع اين قانون، مشمول مقررات استاندارد اجباري خواهد بود. تشخيص صلاحيت آزمايشگاههاي كنترل كيفي مرتبط با محصولات مذكور بر عهدة مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي ايران مي باشد.

قانون فوق مشتمل بر بيست و يك ماده و چهارده تبصره در جلسه علني روز چهارشنبه مورخ هفتم مردادماه يكهزار و سيصد و هشتاد و هشت مجلس شوراي اسلامي تصويب و در تاريخ ۲۱ / ۵ / ۱۳۸۸ به تأييد شوراي نگهبان رسيد.

رئيس مجلس شوراي اسلامي - علي لاريجاني

معاونت تدوين، تنقيح و انتشار قوانين و مقررات - معاونت حقوقی رياست جمهوری (Qavanin.ir)